



# عنوان کتاب: «تربیت بدنی در مدارس»

تألیف: دکتر رحیم رضائی نژاد

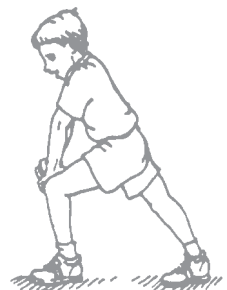
ناهید کریمی



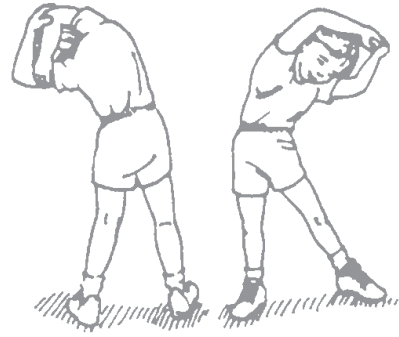
تربیت بدنی و ورزش در مدارس، همیشه موضوعی بحث برانگیز برای معلمان و مربیان فعال ورزشی و حتی اولیای دانش آموزان بوده؛ درسی بسیار مهم و حساس برای کودکان و دانش آموزان در مقاطع سنی گوناگون که هنوز جایگاه لازم را در بین برنامه های آموزشی پیدا نکرده است. اکثر اساتید، معلمان و مربیان تربیت بدنی معتقدند که این درس بخش مهمی از برنامه ی آموزشی مدرسه و فرایند تربیت و پرورش کودکان، نوجوانان و جوانان را تشکیل می دهد و در اجرا به شرایط ویژه و تقریباً استنادی نیاز دارد که در بسیاری از مدارس دیده نمی شود.

این مسئله موجب شد که یکی از نویسندگان حیطه ی علوم انسانی به خصوص تربیت بدنی و ورزش که دارای سابقه ی تدریس و آموزش در هر سه مقطع تحصیلی بود و با شرایط آموزشی در مدارس کشور آشنایی داشت کتابی تألیف کند که علاوه بر نشان دادن اهمیت و حساسیت این درس در مدارس و بررسی حیطه های شناختی، عاطفی - اجتماعی و روانی - حرکتی آن، به زوایای دیگر این موضوع نیز بپردازد.

نویسنده معتقد است، دستیابی به اهداف مورد نظر، نه تنها از راه بررسی آموزشی، هدفمندی، برنامه ریزی و استفاده از طرح درسی امکان پذیر است، بلکه گسترش تمایلات انسان دوستانه ی مربیان و نیز تثبیت پای بندی به تعهد حرفه ای و اهداف تربیت حرکتی ورزشی در مدارس توسط معلمان تربیت بدنی، از راه عشق ورزیدن به دانش آموزان و توجه به نقش ورزش در زندگی، تحقق پیدا می کند.



همه ی معلمان، مربیان و حتی دانشجویان تربیت بدنی، با مطالعه ی این کتاب، به بررسی مباحث نظری، عمومی، عملی و حتی روانی تربیت بدنی با رویکرد علمی خواهند پرداخت. کتاب «تربیت بدنی در مدارس» تألیف دکتر رحیم رضائی نژاد از انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت) مطرح می کند که در نهایت این معلم است که با آگاهی، مدیریت، انعطاف پذیری و تسلط تخصصی، می تواند در برنامه ریزی و هدایت فعالیت های حرکتی و ورزشی مفید و سازنده برای آینده سازان کشور، مؤثر باشد. حفظ ایمنی و سلامت دانش آموزان از طریق نظارت مستمر، حفظ ابزارهای ورزشی، جلوگیری از تداخل



دفتر انتشارات کمک آموزشی

## با مجله‌های رشد آشنا شوید

مجله‌های رشد توسط دفتر انتشارات کمک آموزشی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش تهیه و منتشر می‌شوند:

### مجله‌های دانش‌آموزی

(به صورت ماهنامه و ۸ شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شوند):

- رشد کودک (برای دانش‌آموزان آمادگی و پایه‌ی اول دوره‌ی دبستان)
- رشد نوجوان (برای دانش‌آموزان پایه‌های دوم و سوم دوره‌ی دبستان)
- رشد دانش‌آموز (برای دانش‌آموزان پایه‌های چهارم و پنجم دوره‌ی دبستان)
- رشد نوجوان (برای دانش‌آموزان دوره‌ی راهنمایی تحصیلی)
- رشد جوان (برای دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه و پیش‌دانشگاهی)

### مجله‌های بزرگسال عمومی

(به صورت ماهنامه و ۸ شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شوند):

- رشد آموزش ابتدایی
- رشد آموزش راهنمایی تحصیلی
- رشد تکنولوژی آموزشی
- رشد مدرسه فردا
- رشد مدیریت مدرسه
- رشد معلم

### مجله‌های بزرگسال اختصاصی

(به صورت فصلنامه و ۴ شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شوند):

- رشد برهان راهنمایی (مجله ریاضی برای دانش‌آموزان دوره‌ی راهنمایی تحصیلی)
- رشد برهان متوسطه (مجله ریاضی برای دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه)
- رشد آموزش قرآن
- رشد آموزش معارف اسلامی
- رشد آموزش زبان و ادب فارسی
- رشد آموزش هنر
- رشد مشاور مدرسه
- رشد آموزش تربیت‌بدنی
- رشد آموزش علوم اجتماعی
- رشد آموزش تاریخ
- رشد آموزش جغرافیا
- رشد آموزش زبان
- رشد آموزش ریاضی
- رشد آموزش فیزیک
- رشد آموزش شیمی
- رشد آموزش زیست‌شناسی
- رشد آموزش زمین‌شناسی
- رشد آموزش فنی‌وحرفه‌ای
- رشد آموزش پیش‌دبستانی

مجله‌های رشد عمومی و اختصاصی برای آموزگاران، معلمان، مدیران و کارکنان اجرایی مدارس، دانش‌جویان مراکز تربیت‌معلم و رشته‌های دبیری دانشگاه‌ها و کارشناسان تعلیم و تربیت تهیه و منتشر می‌شوند.

نشانی: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی، ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش، پلاک ۲۶۶، دفتر انتشارات کمک آموزشی.

تلفن و نمابر: ۰۲۱ - ۸۸۳۰۱۴۷۸

برنامه‌های بین کلاس با سایر فعالیت‌های آموزشی مدرسه و امور جنبی دیگر، مسئولیتی بس سنگین و پرفشار است که به عشق، علاقه و انگیزه‌ی زیادی نیاز دارد.

کتاب مذکور که نخستین بار در تابستان سال ۱۳۸۲ چاپ شده، اکنون به چاپ سوم رسیده است و شامل چهار بخش به شرح زیر می‌باشد:

بخش نخست و دوم کتاب با عنوان کلیات و مفاهیم تربیت حرکتی - ورزشی و شناخت یادگیرنده، از شش فصل تشکیل شده است. مطالب این دو بخش عمدتاً نظری و پیش‌نیاز بخش سوم و چهارم کتاب است.

در فصل نخست، مفاهیم تربیت‌بدنی، کارکرد عناصر آموزشی آن در جامعه و مدارس و طبقه‌بندی برنامه‌های آموزشی بررسی شده است.

در فصل دوم اهداف اختصاصی تربیت‌بدنی و ورزش در ارتباط با اهداف عمومی تعلیم و تربیت، در حیطه‌های سه‌گانه‌ی تربیتی و در فصل سوم نیز فلسفه و اهداف مربیگری، وظایف و مسئولیت‌های شغلی مربیان و در نهایت شیوه‌های برقراری ارتباط سالم با دانش‌آموزان مورد بحث قرار گرفته است.

ویژگی‌های جسمانی، عاطفی، اجتماعی و روانی - حرکتی دانش‌آموزان و نیازهای آنان در خصوص این ویژگی‌ها موضوع فصل چهارم است.

فصل پنجم به بررسی تفاوت‌های جسمانی، شناختی و روانی - حرکتی دانش‌آموزان به منظور شناخت عملکردهای حرکتی و به‌ویژه استعدادیابی حرکتی - ورزشی اختصاص یافته است.

در فصل ششم، انواع ناتوانی‌های جسمانی و شناختی تأثیرگذار بر فعالیت‌های طبیعی دانش‌آموزان، به‌منظور برنامه‌ریزی و توجه ویژه به این کودکان و حفظ ایمنی و سلامتی آنان بررسی شده است.

بخش سوم و چهارم کتاب، کاملاً کاربردی است و در هر برنامه و محیط یا شرایط آموزشی می‌توان از مطالب آن بهره گرفت. مراحل اساسی برنامه و طرح‌ریزی درس تربیت‌بدنی در فصل هفتم و آشنایی با چگونگی تنظیم محتوای یک برنامه‌ی تعلیم و تربیت حرکتی در فصل هشتم بررسی شده است.

در فصل نهم سه مدل آموزشی برای برنامه‌ریزی بازی، آموزش مهارت و آمادگی جسمانی ارائه شده است. برنامه‌ریزی رشد شناختی و رشد عاطفی - اجتماعی دانش‌آموزان براساس مدل‌های مختلف آموزشی، موضوع فصل دهم را تشکیل می‌دهد. این دو فصل، اهداف آموزشی تربیت‌بدنی را در حیطه‌های شناختی، جسمانی، عاطفی - اجتماعی و مهارتی تحت پوشش قرار می‌دهد.

سازمان‌دهی، مدیریت کلاس و فضاهای روباز، موضوع فصل



یازدهم و روش‌های تدریس تربیت‌بدنی و تعامل با دانش‌آموزان موضوع فصل دوازدهم است. در فصل سیزدهم نیز مسائل ایمنی و سنجش و اندازه‌گیری اهداف تربیت‌بدنی در مدارس مورد بحث قرار گرفته است.

به‌طور کلی، محتوای کتاب شامل مباحث اساسی و بنیادی در زمینه‌ی برنامه‌ریزی آموزشی و مدیریت کلاس‌های تربیت‌بدنی ورزش است. شایان ذکر است در این کتاب تلاش شده است ضمن حفظ ساختار علمی مباحث کتاب، مطالبی نیز در خصوص انواع فعالیت‌های حرکتی متنوع، بازی‌های ساده، بازی‌های بومی - سنتی، تمرینات بدون ابزار و بازی‌های تفریحی - ورزشی در محیط‌های آموزشی ارائه شود.

نویسنده در این کتاب تأکید زیادی بر **ایجاد نگرش مثبت** نسبت به فعالیت‌های حرکتی و ورزشی و تأثیر زیاد آن در تولید رفتار یا مشارکت کودکان و نوجوانان در فعالیت‌های تربیت‌بدنی دارد، چرا که معتقد است کلید و عامل اصلی جذب و مشارکت همه‌ی افراد جامعه در هر سطحی به‌عنوان شرکت‌کننده‌ی فعال یا منفعل، به نگرش مثبت آن‌ها نسبت به تربیت‌بدنی و ورزش بستگی دارد.

با مطالعه‌ی این کتاب پی خواهید برد اگرچه کارایی و اثربخشی معلم ورزش، وابسته به امکانات و شرایط خاصی است، اما باید پذیرفت که برای ایفای سایر مسئولیت‌های شغلی مانند هدایت ورزشی کودکان، آموزش دانش و معرفت حرکتی، اندازه‌گیری و ارزیابی وضعیت سلامتی و حرکتی و برنامه‌ریزی فعالیت‌های میدانی، **حضور معلم و مربی** مهم‌تر از امکانات و شرایط لازم است.

نویسنده سعی کرده است، با تفکیک کلیه‌ی رده‌های سنی، حتی پرداختن به دانش‌آموزان کم‌توان حرکتی در یک فصل مجزا، انتقال اطلاعات و مفاهیم را در حیطه‌های گوناگون ساده‌تر نماید. هم‌چنین در برخی فصول با ارائه‌ی جداول و طرح آزمون‌های مختلف، به درک مطالب کمک بسیاری شده است.

با مطالعه‌ی این اثر، دیگر تعداد زیاد دانش‌آموزان، کمبود امکانات ورزشی و تعداد زیاد کلاس‌ها دلیل موجهی برای انداختن توپ بین شاگردان، بدون داشتن هیچ برنامه‌ای در کلاس ورزش نخواهد بود و هم‌چنین ورزش وسیله و ابزاری برای تنبیه یا وقت‌گذرانی تلقی نمی‌گردد. اولیای مدرسه و دانش‌آموزان نیز به ورزش به چشم اجرای یک‌سری حرکات نمایشی و یا اردوی تفریحی نگاه نمی‌کنند.

کتاب بار دیگر تأکید می‌کند که اهمیت تدریس در ورزش، از اصول و مهارت‌های تدریس در دیگر دروس کمتر نیست. هنر تدریس حتی در تربیت‌بدنی، یک مهارت عاطفی، اجتماعی و اخلاقی است که ارتباط زیادی با ویژگی‌های فردی و شخصی معلم دارد. مطالعه‌ی این کتاب به همه‌ی معلمان و مربیان عزیز ورزش و برنامه‌ریزان تعلیم و تربیت توصیه می‌شود.



## هَمّت مضاعف، کار مضاعف

### برگ اشتراک مجله‌های رشد

#### شرایط:

۱. پرداخت مبلغ ۷۰/۰۰۰ ریال به ازای یک دوره یک‌ساله مجله‌ی درخواستی، به صورت علی‌الحساب به حساب شماره‌ی ۳۹۶۶۲۰۰۰ بانک تجارت شعبه‌ی سه راه آزمايش (سرخه‌حصار) کد ۳۹۵ در وجه شرکت افست.
۲. ارسال اصل فیش بانکی به همراه برگ تکمیل شده‌ی اشتراک بایست‌سفارشی. (کپی فیش را نزد خود نگه دارید.)

#### ♦ نام مجله‌های درخواستی:

.....

#### ♦ نام و نام خانوادگی:

.....

#### ♦ تاریخ تولد:

.....

#### ♦ میزان تحصیلات:

.....

#### ♦ تلفن:

.....

#### ♦ نشانی کامل پستی:

.....

#### ♦ استان: شهرستان:

.....

#### ♦ خیابان:

.....

#### ♦ پلاک: شماره‌ی پستی:

.....

♦ در صورتی که قبلاً مشترک مجله بوده‌اید، شماره‌ی اشتراک خود را بنویسید:

کاشتراک: .....

امضا:

۱۵۸۷۵/۶۵۶۷

♦ صندوق پستی مرکز بررسی آثار:

۱۶۵۹۵/۱۱۱

♦ صندوق پستی امور مشترکین:

www.roshdmag.ir

♦ نشانی اینترنتی:

Emailinfo@roshdmag.ir

♦ پست الکترونیک:

۰۲۱-۷۷۳۳۶۶۵۶ - ۷۷۳۳۵۱۱۰

♦ امور مشترکین:

۰۲۱- ۸۸۳۰۱۴۸۲

♦ پیام‌گیر مجله‌های رشد:

#### یادآوری:

- ♦ هزینه‌ی برگشت مجله در صورت خوانا و کامل نبودن نشانی و عدم حضور گیرنده، برعهده‌ی مشترک است.
- ♦ مبنای شروع اشتراک مجله از زمان دریافت برگ اشتراک خواهد بود.